

Nr 48.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1954/55.*

(1:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkterna 50, 88, 115 och 168) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1954/55 beräkna följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

	Kronor
Arméns delfond	33 700 000
Marinens delfond	10 500 000
Flygvapnets delfond	18 000 000
Befästningars delfond	15 500 000

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 80, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 12 februari 1954, föreslagit riksdagen att dels godkänna vid berörda statsrådsprotokoll såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1954/55, dels ock för nämnda budgetår under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

	Kronor
Arméns delfond	33 701 000
Marinens delfond	10 501 000
Flygvapnets delfond	18 004 000
Befästningars delfond	15 502 000

Angående grunderna för beräkningen av medelsbehovet för reparation och underhåll av försvarets byggnadsbestånd må framhållas, att försvarets byggnadsbestånd uppdelas i tre grupper beroende på fastigheternas ålder. Medelsbehovet för reparationer och underhåll beräknas till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet omräknad till 1935 års prisnivå. Denna underhållsprocent, omräknad till 1953 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (261), beräknas till i första gruppen 2,87 % för arméns och flygvapnets delfonder och 3,92 % för marinens delfond samt i andra och tredje grupperna 2,09 % respektive 1,04 % för alla tre delfonderna utom beträffande flygfält och befästningar, för vilka särskilda bestämmelser gäller.

Beträffande reparations- och underhållskostnaderna m. m. för *arméns delfond* framgår av propositionen följande.

Vid beräkningen av underhållskostnaderna för byggnader m. m. har fortifikationsförvaltningen till värdet av de anläggningar som var redovisade på fastighetsfonden den 30 juni 1953 lagt värdet av byggnader, som beräknas skola under innevarande budgetår upptagas till redovisning på fonden, medan å andra sidan fråndragits värdet av byggnader, som under innevarande budgetår beräknas skola avgå. Riksräkenskapsverket, som icke helt kunnat tillstyrka fortifikationsförvaltningens förslag till beräkning av tillgångarna på arméns delfond, har upptagit de procentberäknade underhållskostnaderna till 11 194 000 kronor. Departementschefen godtager denna beräkning. Såväl fortifikationsförvaltningen som riksräkenskapsverket har emellertid utgått från att marinförvaltningens och flygförvaltningens ämbetsbyggnader i fortsättningen skall redovisas på arméns delfond. Då departementschefen icke räknar med någon överföring till nämnda delfond av dessa byggnader bör de procentberäknade underhållskostnaderna under arméns delfond minska med 119 000 kronor och öka med 57 000 kronor respektive 62 000 kronor under marinens och flygvapnets delfonder. I likhet med riksräkenskapsverket beräknar departementschefen kostnaderna för underhåll av baracker till 450 000 kronor. Kostnaderna för skyddsanordningar anses böra bestridas av medel under delposten Övriga iståndsättningsarbeten. Departementschefen beräknar sålunda för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. ett belopp av 10 295 000 kronor samt för smärre förbättringsarbeten ett belopp av 1 030 000 kronor, utgörande i runt tal tio procent av posten till löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.

Delposten Iståndsättning av jordbruksfastigheter har av ämbetsverken för nästa budgetår upptagits till 1 200 000 kronor. I yttrande den 11 januari 1954 över 1951 års Järvafältsutrednings betänkande har emellertid fortifikationsförvaltningen hemställt att i staten för fastighetsfonden för budgetåren 1954/56 måtte för vardera året beräknas 100 000 kronor för utdikning och torrläggning av mark inom Järvafältet. Med hänsyn härtill föreslår departementschefen att delposten uppräknas med 50 000 kronor till 1 250 000 kronor för att möjliggöra att ifrågakvarande arbeten påbörjas.

För övriga iståndsättningsarbeten har för innevarande budgetår beräknats 7 000 000 kronor. Under återopande av det dåliga skick i vilket arméns byggnadsbestånd befinner sig har fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår äskat 16 000 000 kronor. Då medelsbehovet synes mycket angeläget räknar departementschefen här med någon ökning av medelstilldelningen och föreslår att delposten för nästa budgetår beräknas till 7 790 000 kronor.

För ändringsarbeten föranledda av vissa rationaliseringsåtgärder vid arméns tygverkstäder m. m. beräknas 150 000 kronor för nästa budgetår. För anskaffning av brandbilar beräknas icke några medel.

Beträffande beräkningen av övriga i anslagsposten ingående delposter biträder departementschefen ämbetsverkens förslag.

Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för arméns delfond föreslås för nästa budgetår uppförd med ett belopp av 23 120 000 kronor (nu 22 423 000 kronor).

Beträffande *marinens delfond* beräknas för nästa budgetår delposterna Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. och Smärre förbättringsarbeten till 3 244 000 kronor respektive 324 000 kronor.

För övriga iståndsättningsarbeten har för innevarande budgetår beräknats 2 600 000 kronor. Fortifikationsförvaltningen äskar för nästa budgetår 2 800 000 kronor. Departementschefen kan emellertid icke tillstyrka att för ändamålet anvisas mer än 1 820 000 kronor.

Till ändringsarbeten föranledda av vissa rationaliseringsåtgärder vid marinverkstäderna beräknas för nästa budgetår 250 000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår. För anskaffning av brandbilar upptages icke några medel.

I övrigt godtager departementschefen de av ämbetsverken gjorda beräkningarna och uppskattar medelsbehovet under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för marinens delfond till 6 991 000 kronor (nu 7 796 000 kronor).

Vidkommande härefter *flygvapnets delfond* uppskattas delposterna Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. och Smärre förbättringsarbeten till 3 200 000 kronor respektive 320 000 kronor.

Enligt de av 1948 års riksdag beslutade grunderna för beräkning av underhållskostnaderna för flygfälten skall ifrågavarande kostnader beräknas i viss relation till anläggningsvärdet, varvid för flygfälten med därå befintliga rullbanor och andra för flygverksamhetens bedrivande omedelbart avsedda anordningar skall tillämpas en underhållskvot av 1,5 % av anläggningsvärdet den 1 juli 1946, medan underhållskvoten för på flygfälten befintliga befästningsanläggningar skall vara densamma som gäller för övriga befästningar. Omräkningen av flygfältens bokförda värde till anläggningsvärdet den 1 juli 1946 sker med anlitande av för ändamålet av flygförvaltningen utarbetade indexserier. I enlighet härmed beräknar departementschefen delposten Underhåll av flygfält m. m. till 2 275 000 kronor.

För övriga iståndsättningsarbeten har för innevarande budgetår beräknats 1 975 000 kronor. Fortifikationsförvaltningen äskar för nästa budgetår 3 300 000 kronor. Departementschefen kan emellertid icke tillstyrka att för ändamålet anvisas mer än 1 150 000 kronor.

I övrigt biträder departementschefen ämbetsverkens förslag.

Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för flygvapnets delfond har för nästa budgetår beräknats till 7 168 000 kronor (nu 7 612 000 kronor).

I fråga om arméns, marinens och flygvapnets delfonder förutsätter departementschefen, att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva den jämkning mellan de särskilda posterna inom slutbeloppets ram, som kan finnas erforderlig.

Vad slutligen beträffar *befästningars delfond* må erinras om att enligt propositionen 1948:157 skall beräkningen av underhållskostnaderna för befästningar och bergrum ske i relation till anläggningsvärdet, varvid för såväl befästningar som bergrum skall tillämpas en gemensam underhållskvot på anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Enligt propositionen 1951:88 har underhållskvoten bestämts till 0,6 % vid 1946 års prisnivå, vilken procentsats omräknad till 1953 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex giver en underhållskvot av 0,97 %. I enlighet härmed har fortifikationsförvaltningen upptagit de procentberäknade underhållsmedlen för befästningar och bergrum till 6 560 000 kronor. För hamnanläggningar har fortifikationsförvaltningen efter särskild uppskattning beräknat 400 000 kronor. Emellertid bör såsom riksräkenskapsverket framhållit den procentuella beräkningsmetoden liksom hittills tillämpas även beträffande delfondens hamnanläggningar. I överensstämmelse härmed beräknar departementschefen de procentberäknade underhållsmedlen till 6 623 000 kronor.

För innevarande budgetår har för istandsättningsarbeten beräknats ett belopp av 2 100 000 kronor. Fortifikationsförvaltningen har för nästa budgetår för ifrågavarande ändamål äskat 3 120 000 kronor. Departementschefen kan emellertid icke tillstyrka att mer än 2 040 000 kronor anvisas för tillgodoseende av de mest angelägna av ifrågavarande behov.

Departementschefen uppskattar medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader m. m. under befästningars delfond till 8 948 000 kronor (nu 9 145 000 kronor). Någon uppdelning av anslagsposten på särskilda delposter synes alltjämt icke vara erforderlig.

För *avsättning till värdeminskningsskonto* har upptagits ett sammanlagt belopp av 10 462 000 kronor (nu 9 905 000 kronor).

Anslagsposterna till *hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden* har uppskattats till 4 539 000 kronor (nu 4 179 000 kronor).

Under titeln *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler* redovisas de belopp, som över budgeten tillföras respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas i princip så, att en förräntning efter 4 % erhålles på det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet, att i form av överskott tillföras riksstatsens inkomstsida. Ersättningar för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästkommande budgetår beräknas för arméns delfond till 33 701 000 kronor, för marinens delfond till 10 501 000 kronor, för flygvapnets delfond till 18 004 000 kronor och för befästningars delfond till 15 502 000 kronor, eller tillhopa

77 708 000 kronor (nu 76 685 000 kronor). De i riksstaten under fjärde huvudtiteln beräknade anslagen bör å riksstaten slutligt uppföras i överensstämmelse härmed.

Inkomsterna av *hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden* har för nästa budgetår beräknats till 4 105 000 kronor (nu 3 980 000 kronor). För *inkomster av övnings- och skjutfält* har räknats med 1 545 000 kronor (nu 1 515 000 kronor). För *diverse inkomster* har beräknats 880 000 kronor (nu 860 000 kronor).

Det *överskott*, som skall tillföras riksstatens driftbudget, beräknas liksom hittills varit fallet till 4 % på det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I överensstämmelse härmed har överskottet uppskattats till 23 010 000 kronor (nu 21 980 000 kronor).

Utskottet. Försvarets byggnads- och anläggningsbestånd är i många fall sådant, att trängande behov föreligger av iståndsättnings- och underhållsåtgärder. Med hänsyn härtill och till de stora värden, som detta bestånd representerar, är det angeläget, att medel ställas till förfogande i sådan omfattning, att beståndet icke äventyras. Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna medelstildelningen understiger avsevärt vad fortifikationsförvaltningen äskat för ändamålet. Med hänsyn emellertid till den ekonomiska situationen och restriktionerna på byggnadsmarknaden finner utskottet sig dock böra biträda Kungl. Maj:ts föreliggande förslag. Det framlagda statförslaget bör alltså godtagas, varav följer att ersättningsanslagen under vederbörliga delfonder böra uppföras med av Kungl. Maj:t äskade belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 12 februari 1954 såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1954/55;

b) till *Ersättning till försvarets fastighetsfond* för budgetåret 1954/55 anvisa följande förslagsanslag, nämligen under

	Kronor
Arméns delfond	33 701 000
Marinens delfond	10 501 000
Flygvapnets delfond	18 004 000
Befästningars delfond	15 502 000

Stockholm den 16 mars 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 47.